

O. Tomaž prijazno pogleda viteza in pravi: „Na to vprašanje ne morem odgovoriti splošno niti da, niti ne. Ako ima papež, oziroma cerkvena država vojake, ima jih pač zato, da se v potrebi vojskujejo, torej sam na sebi ni izključen vsak boj s cerkvenimi četami. Pač pa je navadno treba soditi, da je tak boj krivičen, ker cerkvena država — to dobro veste — ne napada nikogar, ampak le brani, kar je dobila po darovih ali pogodbah v last. Na to se je treba ozirati tudi tukaj. Ako se kaže, da cerkvena država tirja le svoje jasne pravice, potem ni pravično ustavljati se ji, ako jih hoče pridobiti z orožjem.“

„To pa je ravno sedaj težavno določiti, kaj je pravično in kaj krivično. Vsa stvar je tako temna in skrivnostna, da nihče ne vé, pri čem je. Ti dvomljivi slučajji so najstrašnejši slučajji.“

„Res je, kar ste povedali“, odgovori pater, „dvomi so sitni; vendar imate dva pomočka zoper take dvome. Prvi je, da nadalje in natančneje preiščete, kaj je prav in kaj ni. Ako se pa le ne morete iznebiti dvoma, potem — — —“

„Potem pa prepustimo vladarju, da presodi to stvar, mi storimo le vojaško dolžnost.“ Te besede je izgovoril Ambrosio hitro; bal se je že, da o. Tomaž in tovariš Bernardo pritrirata pogovor tako daleč, da bode tudi njemu treba odločiti se na to ali drugo stran. Vendar s tem se ni rešil iz zadrege. O. Tomaž mu je sicer priznal, da je v obče prav povedal, vendar pa je treba pomniti: „Kdor se je že zavezal, da bode služil kakemu gospodu, ta sme res ostati v njegovi službi tudi, kadar dvomi o pravičnosti boja; ako pa še ni v službi, ne sme vstopiti prostovoljno, dokler se ne uveri o pravičnosti vojske. Te naše dolge razprave pa uprav. kažejo“, nadaljeval je, „da v našem slučaju še po pravici mislimo, da vojska ni za krivično stvar. Zato služita vidva brez sramote in greha gospodu Barnabu v tej vojni, ker sta se že zavezala.“

Tako so dognali to nekoliko sitno vprašanje, ki se jim je bilo vrinilo. Gospici hčeri sta bili

veseli, da je končan ta učeni razgovor. Prišle so na vrsto domače in milejše stvari, beseda je tekla ljubko in gladko.

Tako je potekal čas le prehitro. O. Tomaž se je prijazno poslovil od družbe, priporočil vitezoma, da naj se oglasita v času potrebe pri njegovih, kateri jima bodo radi pomagali ob vsaki priliki. Mati je prinesla malih spominkov za svojega sina in njegovega vernega tovariša. Bila sta dva mala medaljona v krasnih okvirih na zlatih verižicah. Urno vzame Margarita prvega in ga obesi svojemu nekoliko razburjenemu bratu okrog vratú. Drugi je bil za viteza Bernarda, to je vedela Margarita, vendar si ni upala obesiti mu ga okrog vratú. Pogledala je mater proseč, naj ji pomaga iz zadrege. Mati je ustregla tihi njeni prošnji in ponudila gospodu kastelanu medaljon božje Porodnice. Vzradoval se je vitez močno tega darú in nevedé, kako in kdaj, upognil je tudi on svoja mogočna pleča, da mu je gospica lahko in urno zapela predragi dar. Ves iz sebe zavrnil bi bil od veselja ta trenutek, pa zadržal je svoja čustva in zahvalil prav srčno mater in hčer.

Ambrosio je objel mater za slovo, poljubil sestri na čelo in se napravil na odhod. Tudi vitez Bernardo je podal vsem roko in jo krepko stisnil, nekoliko zmešan pri gospici Margariti, pa toliko odločneje pri mali Ani, kateri je skoro vroče postalo, ko je stisnil gospod kastelan njeno malo ročico v svoji krepki desnici.

„Na svidenje!“ — „Z Bogom“, je donelo sem in tje, in odšla sta viteza. Med vrati je še zaklical Ambrosio: „Ako naju hočete še enkrat videti, pridite v tabor jutri zjutraj, predno odide vojska na bojišče!“

Gospe so ostale same doma, vsaka tiho zamišljena v svoja čustva in skrbi, viteza pa sta hitela v tabor, kjer bode še nocoj o navzočnosti gospoda namestnika veliki vojni svet.

(Dalje.)

Pevec in svet.

Ko pesem svojo si napisal,
Nikari v svet ne hiti ž njó,
Dokler razumno nisi zbrisal,
Kar žali čustvo in uhó!

Peresa vzemi v róko pilo,
Na listov naj se bela tlá
Iskíe, usipljejo nemilo
Opilki sém, opilki tjá.

Kaj pevec se na tihem trudi,
Ne misli svet, ko bere stvar,
A pesmi se na tihem čudi,
Ki jo ustvaril je — napor.

Anton Medved.